“Terapèuticament, el millor que li pot passar a Espanya és trencar-se”

Quan parlem de continuïtat històrica, Espanya és un fracàs com
a nació, no accepta
les dissidències

Aquest és un estat obsolet que viu una mica de l'absolutisme, en què preval la cultura política
centralitzada

Aquest és un problema sense solució; més ben dit, n'hi ha una: la ruptura amb l'Estat espanyol, o
sigui, la independència

Nascut a Barcelona i veí de Girona, en Xavier Díez és mestre i historiador especialitzat en moviments socials del segle XX. Autor de diverses obres, com A la via morta, La gran desil·lusió: una revisió crítica de la transició als Països Catalans,

Geníssers,

El anarquismo individualista en España, Cabotatges, Venjança de classe. Causes profundes de la violència revolucionària a Catalunya el 1936, La Transición en Cuadernos de Ruedo Ibérico o Banderes dels nostres tiets, creu que l'única solució per treure l'Estat espanyol del marasme i la manca de futur és que deixi marxar Catalunya i es pugi regenerar.

Com veu l'Estat espanyol?

Una broma que faig als meus alumnes és que Espanya és un mal estudiant. Passa els diferents moments històrics, però no fa els deures, i li queden penjades les assignatures perquè hi ha una falta de cultura política profunda, unes desigualtats socials que són insultants i la impossibilitat d'establir l'encaix nacional de la seva diversitat. No sempre ha estat així, hi ha hagut períodes, com la transició o la república, en què les forces polítiques es van esforçar per entendre's i el país va avançar, però aquest propòsit d'esmena aviat es va esgotar i ens trobem en situacions com l'actual, que ens recorden que, quan parlem de continuïtat històrica, Espanya és un fracàs com a nació, ja que ni ha desenvolupat una cultura democràtica ni ha integrat els dissidents.

I així ens va.

No es confongui, jo no parlo de tots els espanyols, sinó d'una determinada concepció d'Espanya, que és la que ens governa i és la que actualment accepta molt malament la dissidència. És per això que és molt difícil que es puguin trobar punts en comú. La seva cultura és la de guanyar, d'esclafar el contrari; de fet, les eleccions no es plantegen com un intercanvi de valors polítics, sinó com una lluita entre la derrota i la victòria.

Sense afrontar les desigualtats socials?

Les desigualtats socials són un llast brutal. A la pràctica, Espanya està molt vinculada a una minoria hereva del franquisme que anteriorment també hauria estat vinculada a una mena de classe caciquista, a unes elits, que

treballen per la perpetuació de les desigualtats, la qual cosa impedeix que hi hagi grups socials nous que permetin la regeneració.

Bon panorama...

Aquest és un estat obsolet que viu una mica de l'absolutisme. Preval la cultura política centralitzada que fa que sigui impossible establir una relació entre entitats diferenciades. Avui quan Catalunya ha fet la seva evolució particular, a Espanya s'ha mantingut una cultura política, social i econòmica vetusta. Ens trobem que, mentre la societat catalana és molt dinàmica i ha sabut integrar la gent arribada de fora, la qual cosa li ha donat una identitat pròpia, a Espanya hi ha hagut una involució, i des d'aquí se la veu com un llast que impedeix desenvolupar el propi projecte polític.

Potser per això hi ha tantes prevencions contra la diversitat i els catalans.

Hauríem de parlar d'una certa psicologia social. Al llarg de la història la catalanofòbia ha estat una droga dura tant per a les elits com per a una part del poble espanyol, que han volgut sublimar les seves frustracions nacionals a base d'identificar els catalans com una gent poc de fiar, gent que conspira en contra de la seva arcàdia feliç que és Espanya. Hi ha hagut grans prejudicis que han generat grans contradiccions. Per exemple, no ens reconeixen com a nació però ens identifiquen com un grup que no està en el pinyol de la identitat espanyola. Aquest és un problema sense solució; més ben dit, n'hi ha una: la ruptura amb l'Estat, o sigui, la independència.

Creu que la independència només la defensen les classes mitjanes, mentre les elits i les baixes se'n queden al marge?

Les elits són oportunistes, sempre fan el que els convé. En canvi, les classes més baixes, el que abans es coneixia com a proletariat, tenen un nacionalisme despolititzat, banal, sense projecció política. Les classes mitjanes són les que han protagonitzat les revolucions. Per què? Perquè tenen capacitat d'organitzar-se, capacitat de reacció, capacitat de compromís i capacitat de cultura.

S'ha pecat d'ingenuïtat? S'ha cregut que amb les grans manifestacions l'Estat ens deixaria marxar, i potser en la lluita per la independència hi ha hagut més emoció que reflexió?

La societat catalana no es tan ingènua. És més, diria que el procés ens ha ajudat a recuperar el carrer, l'acció pública i col·lectiva. Podríem dir que el discurs de l'Assemblea Nacional Catalana ha tingut excés de sucre, ha estat alt en calories, i la gent s'ha deixat contaminar per aquesta mena d'eufòria col·lectiva, però jo estic convençut que els catalans saben que l'envit serà llarg, que l'alternativa és quedar-se a casa i acotar el cap, i és per això que crec que la majoria lluitarà per assolir una millora hipotètica de la vida.

I de què dependria?

Cal trencar els vincles amb el passat. Si hi hagué un moment que les classes dominants a Catalunya tenien una bona relació amb les classes dominants de l'Estat, allò que s'ha conegut com “el col·lectiu del pont aeri”, ara ha aparegut una nova elit, gent jove, preparada, intel·lectual, de casa bona, que ha viatjat, parla idiomes, admira el món anglosaxó, està molt vinculada a l 'emprenedoria i defensa el capitalisme liberal. Un grup que hauria arribat a l'independentisme a través de Convergència i considera el poder del nucli dur del pont aeri com un llast tant per al país com per a ells mateixos. D'altra banda, i des de la seva fundació, l'independentisme d'Esquerra és una aposta clara per la república i la construcció del nou estat, mentre que podem valorar la CUP com una moviment plural en què han trobat acollida des de postures llibertàries fins a anticapitalistes o els independentistes

radicals. Són tres maneres d'interpretar el problema que tenim amb Espanya; totes, però, sorgeixen per fer front a un nacionalisme espanyol que ens vol ofegar. Totes tres saben que quan siguem independents viurem uns anys convulsos –tot estarà per fer–, hi haurà disputes per l'hegemonia i es marcaran les regles del joc.

I el divorci es produirà malgrat Europa, a favor d'Europa o contra Europa?

Després de la crisi dels refugiats, del Brexit, de la proposta per marxar feta per alguns estats o la deriva feixistoide del que està passant a Hongria o Polònia, o el manteniment de pactes amb Turquia, crec que avui Europa s'ha suïcidat políticament i no té autoritat davant la societat catalana. El govern de Madrid diu que si marxem d'Espanya ens faran fora de la Unió Europea, però crec que avui la societat catalana no té por de les amenaces i farà el camí que ha de fer.

Si Catalunya marxa, Espanya es desmembrarà?

El desmembrament d'Espanya dependrà de la resposta espanyola. Si la resposta de Madrid consisteix a mantenir l'statu quo del País Basc i Navarra, no crec que hi hagi ruptura, i més en un moment que els bascos han après a ser pragmàtics. Si hi ha una reacció nacionalista espanyola virulenta, aleshores crec que sí, que el conflicte intern es pot agreujar. Del que no tinc dubtes és que avancem cap a una ruptura. Cada dia que passa la situació de divorci emocional entre Catalunya i Espanya és més gran, i encara que no sé què passarà, des del punt de vista jurídic, social, i penso que fins i tot podria no sortir bé el tema de la independència. Es pot constatar que l'allunyament mental és tan abismal que la situació és molt complicada de redreçar. Pot ser que quan assolim la independència hàgim de viure un període en què la relació amb l'Estat visqui en uns llimbs jurídics, però al final la lògica s'imposarà. Catalunya serà una república i Espanya continuarà essent una monarquia. I quan parlo de monarquia i república, no parlo d'estructures de model, sinó que parlo de cultures polítiques.

I com arreglem Espanya?

Personalment, penso que Espanya no té solució. Per qüestions terapèutiques, el millor que li pot passar a Espanya és trencar-se, i així es podrà regenerar.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 22-08-2016 Pàgina 20
-El Punt Avui. Barcelona 22-08-2016 Pàgina 10
-El Punt Avui. Camp i Ebre 22-08-2016 Pàgina 10
-El Punt Avui. Lleida 22-08-2016 Pàgina 10
-El Punt Avui. Maresme 22-08-2016 Pàgina 10
-El Punt Avui. Catalunya Central 22-08-2016 Pàgina 10

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/997557-terapeuticament-el-millor-que-li-pot-passar-a-espanya-es-trencar-se.html